

Με κριτήρια κοινωνικού οφέλους οι Α.Π.Ε.

Η συνεχής εξάπλωση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) απασχολεί όλο και πιο συχνά την κοινή γνώμη.

Για να συμβάλουμε και εμείς στον προβληματισμό, θα αναφερθούμε στις πιο βασικές από τις ΑΠΕ, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στην (ελλημιματική ενεργειακά) Θεσσαλία.

Η πιο βασική και αξιόπιστη ΑΠΕ είναι το νερό. Ειδικά στη Θεσσαλία, που η δυτική της περιοχή καλύπτεται από την, πλούσια σε νερά, λεκάνη απορροής του Άνω Αχελώου, το νερό προσφέρει σημαντικές δυνατότητες «πράσινης» ενέργειας, τόσο από τον ταμιευτήρα Ν. Πλαστήρα (Μέγδοβας, παραπόταμος Αχελώου), όσο και από ένα δεύτερο, σημαντικής ισχύος, ενεργειακό εργοστάσιο στη θέση Γλύστρα, με ύδατα του ταμιευτήρα Μεσοχώρας. Το υδροηλεκτρικό αυτό έργο είναι έτοιμο να τεθεί σε λειτουργία (μόλις ξεπερασούν τα νομικά εμπόδια που με επιμονή «έσπερναν» επί δεκαετίες ανεύθυνες συλλογικότητες ή κόμματα, προκαλώντας βλάβη στα συμφέροντα της δημόσιας ΔΕΗ και της εθνικής οικονομίας).

Ένα τρίτο σύμπλεγμα ΥΗ έργων σημαντικής ισχύος και με δυνατότητα αποθήκευσης της ενέργειας θα μπορούσε να δημιουργηθεί στην περιοχή του (ημιτελούς) ταμιευτήρα Συκιάς, και πάλη επί του Άνω Αχελώου, που όμως για την ώρα δεν έχει δρομολογηθεί.

Γιατί εμείς προτάσσουμε την Υδροηλεκτρική Ενέργεια (ΥΗΕ);

-Πρώτον, γιατί παράγεται ακριβώς την ώρα που η ζήτηση το απαιτεί, καλύπτοντας τις «αιχμές» της. Η ΥΗΕ είναι η «ανα-

κούφιση» των δικτύων μεταφοράς ενέργειας και λειτουργεί στον αντίποδα των άλλων ΑΠΕ (αιολικά, φωτοβολταϊκά), οι οποίες προσφέρονται ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες και αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις διακυμάνσεις της ζήτησης.

-Δεύτερον, γιατί η ΥΗΕ θεωρείται ιδιαίτερα οικονομική. Ειδικά στη γεωμορφολογία της χώρας μας (με εναλλασσόμενους όγκων και μεγάλων πεδινών εκτάσεων), η ταμίευση του νερού, πέραν της παραγωγής ενέργειας, συνδυάζεται με πολλαπλές χρήσεις (άρδευση, ύδρευση, περιοχές αναψυχής, κ.λπ.). Η τεχνητή λίμνη Ν. Πλαστήρα, η ύδρευση της Καρδίτσας και η άρδευση του κάμπου της αποτελούν ένα ζωντανό αξιοθαύμαστο παράδειγμα.

-Τρίτον, γιατί επιβαρύνει ελάχιστα το εμπορικό μας ισοζύγιο δεδομένου ότι, κατά μέσο όρο, σε ένα ΥΗ έργο μόνο το 20% της επένδυσής αντιστοιχεί σε (εισαγόμενο) εξοπλισμό, ενώ το 80% αντιστοιχεί σε τεχνολογία, πόρους και εργασία εντός της χώρας μας.

Το ακριβώς αντίθετο συμβαίνει με τις άλλες βασικές ΑΠΕ (αιολικά και φωτοβολταϊκά), όπου το 80% (περίπου) αντιστοιχεί στον εισαγόμενο εξοπλισμό. (Σημείωση: υπάρχουν πολλά άλλα επιμέρους χαρακτηριστικά της ΥΗ ενέργειας, που όμως ο χώρος δεν επιτρέπει να αναπτυχθούν).

Σχετικά με τα αιολικά πάρκα, για τα οποία γίνεται πολλή συζήτηση τον τελευταίο καιρό, είναι και αυτά χρήσιμα στον κοινό αγώνα της παγκόσμιας κοινότητας για τη μείωση της κλιματικής

Από τους Κώστα Γκούμα, Τάσο Μπαρμπούτη *

αστάθειας, μέσω της μείωσης των βλαπτικών αερίων του θερμοκηπίου. Πέραν της γενικά θετικής συνεισφοράς τους, η συμβολή των αιολικών μεγιστοποιείται με την κατάλληλη χωροταξική επιλογή (αποφυγή εγκατάστασης σε ευαίσθητες περιοχές, εγγύτητα προς τα δίκτυα μεταφοράς, κ.λπ.).

Η χρησιμότητά τους «απογειώνεται» όταν χρησιμοποιούνται συνδυαστικά με την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, όπου με το σύστημα άντλησης – ταμίευσης εξασφαλίζουν τον πιο ενδεδειγμένο και οικολογικό τρόπο αποθήκευσης ενέργειας, ένα στοιχείο που αποτελεί το «κλειδί» για την αντιμετώπιση της μεταβλητότητας των ΑΠΕ (άνεμος, ήλιος). Ομοίως, τα φωτοβολταϊκά πάρκα, με κατάλληλη χωροθέτηση, μπορούν και αυτά να συμβάλουν στον κοινό στόχο, αξιοποιώντας τη μεγάλη ηλιοφάνεια της χώρας μας.

Με βάση τα παραπάνω ανακύπτει το ερώτημα, για ποιον λόγο τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας παρατηρείται αυτή η φρενιτιδα αποκλειστικά για αιολικά – φωτοβολταϊκά;

Η απάντηση είναι γιατί οι δύο τελευταίες κυβερνήσεις της χώρας (Τσίπρα και Μητσοτάκη), με την έγκριση των σχεδόν πανομοιότυπων Εθνικών Σχεδίων για την ενέργεια (ΕΣΕΚ), επέλεξαν αφενός τη λανθασμένη –όπως αποδεικνύεται με το πρόσφατο μπλακάουτ Αττικής- και υπέρ του δέοντος ταχεία και εμπροσθοβαρή

απολιγνιτοποίηση και αφετέρου τον αποκλεισμό των ΥΗ έργων στο εξής, με παράλληλη ενίσχυση των αιολικών – φωτοβολταϊκών.

Με τον τρόπο αυτόν, εκτός του ότι επείναι το προβλήματα αστάθειας στο σύστημα μεταφοράς ενέργειας, διαμόρφωσαν και ένα επιχειρηματικό περιβάλλον με εξασφαλισμένες αποδοτικές τιμές εξαγοράς της παραγόμενης ενέργειας και με σχεδόν μηδενικό επιχειρηματικό ρίσκο. Δεν είναι τυχαίο που οι αιτήσεις στη ΡΑΕ για επενδύσεις, π.χ. στα αιολικά, ξεπέρασαν ήδη κατά πέντε φορές (!) τον στόχο εγκατεστημένης ισχύος που ορίζεται από τα «ΕΣΕΚ» τους! Ένα πραγματικό «Ελητοράντο» του ανέμου...

Έτσι συχνά οδηγούμαστε σε αδειοδοτήσεις μονάδων που ελάχιστα θα ενδιαφερθούν για τα δάση μας, τα προστατευόμενα τοπία μας, τα νησιά μας. Γι' αυτό και οι αντιδράσεις.

Συνοπτικά λέμε ΝΑΙ στα αιολικά και στα φωτοβολταϊκά, όμως με θέσπιση κανόνων, με σοβαρά κριτήρια, με πολύ προσεκτικές χωροθετικές επιλογές, μετά από διάλογο με τοπικές κοινωνίες και επιστημονικούς φορείς και φυσικά χωρίς «φούρια» να γίνουν επενδύσεις όπως – όπως.

Επίσης, ένας συνδυασμός της υδροηλεκτρικής ενέργειας και των άλλων χρησιμων ΑΠΕ, μπορεί υπό προϋποθέσεις να οδηγήσει σε ένα αξιόπιστο ενεργειακό μείγμα, περιορίζοντας, πέραν των άλλων, και την ιδιαίτερα αυξημένη ενεργειακή εξάρτηση της χώρας μας, η οποία έχει εκτιναχθεί στα ύψη λόγω της συνεχούς ενίσχυσης της παραγωγής ηλεκτρι-

κής ενέργειας μέσω εισαγόμενου φυσικού αερίου.

Η παραπάνω οπτική μας καθορίζει και τη στάση μας απέναντι σε πρόσωπα ή φορείς που επιλέγουν την άκριτη υπεράσπιση των κυβερνητικών επιλογών, καθώς και σε κάποιες πολιτικές ή αυτοδιοικητικές κινήσεις της περιοχής μας, όπως αυτές που πρόσφατα επέλεξαν να ξεσηκώσουν δυσανάλογα μαχητικές αντιδράσεις (δημοσιεύματα, μικροσυγκεντρώσεις, φωτογραφίες, κ.λπ.) στη χωροθέτηση ενός φωτοβολταϊκού πάρκου (Γεντίκι Συκουρίου).

Όμως οι ίδιες ακριβώς συλλογικότητες, σε μια κρίσιμη στιγμή (π.χ. στο Περιφερειακό Συμβούλιο Θεσσαλίας), όπου θα μπορούσαν να εκφράσουν την πίστη τους στις ανανεώσιμες πηγές, αρνήθηκαν να ψηφίσουν θετικά στην έγκριση της λειτουργίας του ΥΗ έργου Μεσοχώρας! Κάποιοι μάλιστα από αυτούς ζητούν ανεύθυνα την κατεδάφιση του έργου (αξίας 500 εκατ. ευρώ!) προς ικανοποίηση των δικών τους ιδεολογημάτων, εξαπολύοντας ταυτόχρονα μύδρους κατά της υδροηλεκτρικής ενέργειας.

Κατά τα άλλα, η κοινή προσπάθεια για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, μπροστά στις ιδεολογικές προκαταλήψεις, πάει περίπατο...

*** Ο Κώστας Γκούμας είναι γεωπόνος, πρώην Δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων Λάρισας, πρώην πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ.**

*** Ο Τάσος Μπαρμπούτης είναι μέλος Δ.Σ. ΕΘΕΜ, πρώην γεν. γραμματέας ΤΕΕ/ΚΔΘ.**